

Årsbokslut

Överförmyndarnämnden 2021

ALINGSÅS
KOMMUN

Verksamhet

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt föräldrabalken, lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn och vad som i övrigt i lag eller annan författning sägs om överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämndens verksamhet är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet.

Överförmyndaren ska skydda omyndiga och vuxna, som helt eller delvis saknar beslutskompetens, från rättsförluster. I Alingsås kommun har en överförmyndarnämnd inrättats med uppgift att förvalta denna kommunala funktion. Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över ställföreträdares verksamhet i kommunen. Myndighetens huvudsakliga uppgifter är:

- att utreda och ta ställning till behovet av god man eller förvaltare i enskilda fall.
- att rekrytera, utbilda och utse ställföreträdare.
- att utöva tillsyn över ställföreträdare i kommunen genom att granska och utöva tillsyn av årsräkningar och årsredogörelser samt att besluta om arvode till ställföreträdarna.
- att utreda klagomål och genomföra byten av ställföreträdare vid behov.
- att informera och stödja ställföreträdare, andra funktioner inom kommunen och externa intressenter i frågor rörande ställföreträdarskap.
- att besluta om beviljande eller avslag gällande samtycke där lagstiftningen så kräver, exempelvis vid arvsifte och försäljning av fastighet.

Överförmyndarnämnden i Alingsås kommun hade fram till 30 september 2021 tre handläggare som hanterade tillsyn för nämndens räkning. Den 1 oktober 2021 verkställdes verksamhetsövergång inför den formella samverkansorganisation mellan Alingsås och Lerum som inrättades 1 januari 2022. Det innebar att verksamheten utökades med ytterligare tre tjänster, varav en enhetschef och en administratör.

Under 2021 har mycket fokus legat på att åtgärda de brister som framkom i Länsstyrelsens tillsyn 2020, avseende 2019. Det har bland annat inneburit en genomgång av aktiva ärenden med efterföljande åtgärder avseende felaktiga arvodesbeslut. Utvecklingsarbete har gjorts, och pågår fortfarande, vad gäller rutiner för handläggning, diarieföring och uppföljning.

Länsstyrelsen genomförde sin årliga tillsyn avseende 2020 i september 2021. Vid den digitala genomgången närvarade representanter från både nämnden och verksamheten. Det framkom då en del brister som Länsstyrelsen uppmärksammat vid sin genomgång av akter, men den skriftliga rapporten har ännu inte delgivits verksamheten.

Under 2021 har ingen ökning av antalet ärenden noterats. Däremot har personalomsättning och en ny organisation påverkat handläggningen. Bland annat granskningen av årsräkningar som blev klar senare 2021 än föregående år. Sedan samverkan inleddes har varje handläggartjänst ungefär 210 ärenden. Det är mer än vad respektive handläggare hade på sin tjänst innan sammanslagningen. Utifrån att enheten har en administratör antas varje handläggare ha en ökad kapacitet i den nya organisationen. Även enhetschefen har nu ansvar för arbetsuppgifter som tidigare hanterats av handläggarna i respektive kommun.

Ställföreträderskap	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
God man	218	231	246	267	295	302	302	300
Förvaltarskap	23	34	40	47	47	55	58	53
Förmynderskap	100	92	101	111	118	150	142	134
Särskilt förordnad vårdnadshavare	7	10	12	14	22	21	19	Ingår ovan
Ensamkommande barn	15	138	108	38	25	7	3	1
Totalt	363	505	507	477	507	535	524	488

Siffrorna i tabellen ovan får ses mot bakgrund av att verksamheten i samband med sammanslagningen 2021 även slog samman sina verksamhetssystem. Detta innebar omfattande förändringar i hur olika ärendetyper benämns i systemet och hur nya ärenden registreras. Detta kan eventuellt ha medfört att statistiken inte blir konsekvent mellan åren. Utöver de ärenden som återfinns i statistiken finns även ett antal tillfälliga godmanskap som handläggs, ca tio stycken. Det kan exempelvis handla om ett barn som behöver en god man för att bli företräd i ett dödsbo på grund av att föräldrarna har del i samma bo.

Måluppföljning

I Alingsås kommuns budget 2021–2023 framgår prioriterade mål med indikatorer som ska brytas ned på nämndnivå. För överförmyndarnämnden gäller följande mål 2021:

PRIORITERAT MÅL

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

INDIKATOR

Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)

NÄMNDENS MÅL

Andelen som får ett gott eller mycket gott bemötande vid kontakt med kommunledningskontoret ska vara 100 procent

Bedömning

● Helt uppfyllt

Kommentar: Kommunledningskontoret når målet om att 100 procent av de som kontaktar oss via telefon får ett gott eller mycket gott bemötande. Under året har bland annat stödmaterial med frågor och svar samt värdegrundsövningar kopplade till nya riktlinjer för service och bemötande tagits fram och publicerats på kommunens intranät. Dessa frågor har även implementerats i introduktionen för nyanställda medarbetare och chefer. Ur ett hållbarhetsperspektiv är en tillförlitlig, transparent och inkluderande organisation en demokratifråga, som kommunen prioriterar att upprätthålla

NYCKELTAL

Gott bemötande vid kontakt med kommunen, kommunledningskontoret, andel av maxpoäng (%)

Mål 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
100 %	100 %	100 %	100 %

INDIKATOR

Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga (%)

NÄMNDENS MÅL

Andelen som tar kontakt med kommunledningskontoret via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga ska vara minst 80 procent

Bedömning

 Delvis uppfyllt

Kommentar: Under 2021 minskar andelen som får kontakt och svar på sin fråga från kommunledningskontoret i den aktuella mätningen. En något sämre svarsfrekvens har noterats vid vidarekoppling av samtal internt, vilket tros bland annat kunna bero på viss samordningsproblematik vid distansarbete. Liknande trend syns för kommunen övergripande. Inom kommunledningskontoret har växeln arbetat med att fokusera på frekvent ställda inkommande frågor samt att ha dialog med berörda verksamheter i syfte att öka servicegraden. I framtagna riktlinjer för service och bemötande framgår bland annat att svar på frågor på telefon ska lämnas omgående, implementering av riktlinjerna pågår i verksamheterna. Ur ett hållbarhetsperspektiv är kommunens tillgänglighet viktig ur en demokratiaspekt bland annat för att säkerställa tillgång till information och i förlängningen vara en transparent och tillförlitlig institution för kommuninvånare och andra. Parallellt med att öka tillgängligheten via telefoni görs satsningar på att öka tydlighet och tillgänglighet i kommunens externa e-tjänster som riktar sig till invånare och näringsliv. Förhoppningen är att arbetet bland annat ska medföra ett minskat behov i att kontakta kommunen via telefon och e-post, då tydliga svar och hjälp finns på hemsidan.

NYCKELTAL

Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, kommunledning (%)

Mål 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
80 %	67 %	83 %	50 %

INDIKATOR

Andel som får svar på e-post inom en dag (%)

NÄMNDENS MÅL

Andelen som tar kontakt med kommunledningskontoret via e-post och får svar inom en dag ska vara minst 85 procent

Bedömning

 Helt uppfyllt

Kommentar: Andelen som får svar på e-post inom ett dygn från kommunledningskontoret uppgår till 100 procent i 2021 års mätning. Det innebär att samma höga nivå kvarstår från föregående år och målvärdet för året överskrids. Av kommunens riktlinjer för service och bemötande framgår att svar på inkommande mail ska lämnas utan dröjsmål, vilket normalt betyder inom 24 timmar. Stödmaterial och FAQ kopplat till riktlinjerna har tagits fram under året som ett led i implementeringen av dessa i organisationen. Även ett förändrat arbetssätt i fråga om mail som inkommer till förvaltningsgemensam

brevlåda bedöms bidra till den goda svarsfrekvensen. Ur ett hållbarhetsperspektiv är kommunens tillgänglighet en demokratisk fråga som är prioriterad utifrån att säkerställa allmänhetens tillgång till information och att vara en transparent och tillförlitlig institution.

NYCKELTAL

Andel som får svar på e-post inom en dag, kommunledning (%)

Mål 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
85 %	100 %	100 %	67 %

Uppdrag

Inga uppdrag har tillställts överförmyndarnämnden.

Uppföljning av internkontroll

Kontrollmoment:

- Att handläggare gör likvärdiga bedömningar avseende ersättning till ställföreträdare.

Kommentar: Sex ärenden valdes ut slumpvis och arvoden gicks igenom. I samtliga fall bedöms samtliga arvoden likvärdigt beslutade och i enlighet med rådande riktlinjer. Eftersom sex ärenden gicks igenom i samband med delårsbokslutet har sammanlagt 12 ärenden granskats under året.

- Uppföljning av antalet tillgängliga och utbildade gode män.

Kommentar: Under hösten 2021 genomfördes utbildning för personer som vill ta uppdrag som god man eller förvaltare i samarbete med ett studieförbund. Det faktum att Alingsås och Lerum slagit ihop sina verksamheter och på så vis utökat det totala antalet intresserade personer har bidragit till att rekryteringen fungerat bra. Det är dock ont om personer med rätt kompetens att ta vissa svårare uppdrag, något som verksamheten behöver arbeta aktivt med.

- Uppföljning antal aktiva ärenden

Kommentar: Under 2021 har ingen ökning av antalet ärenden noterats. Handläggningstiderna påverkades delvis av att en handläggare slutade innan sommaren. Sedan Överförmyndarsamverkan inleddes har varje heltidsanställd handläggare ungefär 210 ärenden på sin tjänst. Bedömningen är att det är en rimlig arbetsbelastning, men större ökning skulle sannolikt innebära längre handläggningstider. Antalet årsräkningar beräknas efter sammanslagningen uppgå till ungefär 640 stycken, vilket innebär ca 140 årsräkningar per heltidstjänst. Jämfört med Alingsås innan samverkan är det en ökning med cirka 25 per handläggare. Det innebär att andra ärendetyper kan få längre handläggningstider under granskningsperioden.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avv. bokslut/ budget 2021	Bokslut 2020	Diff. bokslut 2021/2020
Verksamhetens intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-2 758	-2 235	523	-2 375	140
Lokalhyror	-5	-4	2	-3	-1
Köp av tjänster	-1 973	-2 062	-89	-1 956	-106
Övriga kostnader	-133	-497	-364	-105	-392
Verksamhetens kostnader	-4 869	-4 797	72	-4 438	-359
Verksamhetens nettokostnader	-4 869	-4 797	72	-4 438	-359
Kommunbidrag	4 869	4 869	0	4 783	86
Finansnetto	0	-43	-43	0	-43
Årets resultat	0	29	29	345	-316

Inledande sammanfattning

Överförmyndarnämnden visar på god budgetföljsamhet och redovisar ett marginellt överskott om 29 tkr. Både positiva och negativa avvikelser inom respektive kontogrupp påverkar resultatet, men totalt sett understiger verksamhetens kostnader tilldelat kommunbidrag.

Avvikelsen mot prognoserna som rapporteras vid månadsuppföljningen i april samt vid delårsbokslutet är likt resultatet marginellt och uppgår till 29 tkr.

Utfall för året

Utfallet inom kontogruppen **personalkostnader** avser arvoden till politiker samt ersättningar till ställföreträdare. Utav den positiva avvikelsen om 523 tkr utgör lägre politiska arvoden och kostnadsersättningar för bilersättning ca 90 tkr, resterande avvikelse förklaras av lägre utbetalningar till ställföreträdare än vad som är budgeterat.

Inom kontogruppen **köp av tjänst** redovisas ett utfall om 2 062 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse mot budget med 89 tkr. 1 930 tkr av utfallet avser köp av tre stycken handläggartjänster från kommunledningskontoret under perioden januari – september samt debiteringen för Överförmyndarsamverkan under perioden oktober – december.

Resterande 132 tkr av utfallet avser administrativa kostnader för läsplattor samt IT-system och support. Avvikelsen mot budget förklaras av högre debitering från

kommunledningskontoret till följd av inrättandet av Överförmyndarsamverkan.

Inom kontogruppen **övriga kostnader** så avser budgeten om 133 tkr bland annat förbrukningsinventarier, kontorsmaterial, porto och avgifter för kurser, utfallet för dessa posterna är ca 158 tkr. Resterade del av utfallet om 339 tkr avser utbetalningar till huvudmän för att dem enligt inspektion av Länsstyrelsen felaktigt har betalat arvode till god man eller förvaltare. Utbetalningarna om 339 tkr till huvudmän för att dem i sin tur har betalat för höga arvoden till gode män förklarar det största delen av den negativa avvikelser mot budget om 364 tkr. Utfallet om 43 tkr inom kontogruppen **finansnetto** avser räntekostnader på de utbetalningarna som har skett till huvudmän för att dem i sin tur har haft för höga kostnader till gode män.

Jämförelse mellan åren

Att personalkostnaderna är 140 tkr längre under år 2021 jämfört med föregående år förklaras av att det totala arvodet till ställföreträdare är lägre. Detta kan delvis förklaras av färre ärenden. Men även en mer konsekvent arvodering på grund av bättre rutiner kan vara en bidragande orsak. Att kostnaderna för köp av tjänst ökar mellan åren förklaras av 60 tkr högre debitering från kommunledningskontoret för handläggartjänster och Överförmyndarsamverkan jämfört med föregående år samt att konsult och supportkostnaderna för Wärna Go är högre under år 2021. Utfallet inom kontogruppen övriga kostnader är 392 tkr högre jämfört med föregående år och förklaras framförallt av dem extra utbetalningarna till huvudmän om 339 tkr. Överförmyndarnämnden budgeterar inte med finansnetto och vanligtvis redovisas inte heller något utfall, likt år 2020. Skillnaden mellan år 2020 och innevarande år förklaras av räntepåslag på dem extra utbetalningarna till huvudmän.

Prognossäkerhet

Avstämnings- tillfälle	Prognos	Avvikelse från bokslut
Fördjupad månadsuppföljning	0	29
Delårsbokslut	0	29
Bokslut 2021	29	

Överförmyndarnämnden visar på en god prognossäkerhet. Den marginella avvikelser förklaras av att kostnaderna för köp av tjänst är lägre än vad som prognosticerades i delårsbokslutet.

Personalavsnitt

Överförmyndarnämnden har ingen anställd personal. Handläggartjänster och administrativt stöd köps av kommunledningskontoret. Alla frågor som rör personal och arbetsmiljö besvaras av kommunledningskontoret och redovisas i kommunstyrelsens årsredovisning.